

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gold. 40 kr., za pol leta 1 gold. 70 kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold. 10 kr., za četrt leta 1 gold. 10 kr.

V Ljubljani 11. maja 1887.

O b s e g: Nekateri trave, priporočene za krmo. — Gospodarske novice. — Vprašanja in odgovori. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Tajnikovo poročilo o delovanji „Matice Slovenske“ v dobi od 28. aprila 1886 — 13. aprila 1887. (Dajel.) — Resolucija poslancea Kluna. — Obrtniška državna šola v Trstu. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Nekatere trave, priporočene za krmo.

Različne vrste trav so glavni sestavni del zelene odeje naših naravnih in umetnih travnikov ter pašnikov. Zato naj se kmetovalec potruži spoznati najvažnejše dobre trave, in to tem bolj, ker mnogokrat seje vsled nevednosti trave, ki niso le malo vredne, ampak so kar naravnost škodljiv plevel. Travno seme je precej drago, ceneje ga moremo dobiti si, ako ga sami naberejo. Stare ženice, bolj odrasli otroci, posli, kadar utegnejo, so primerne osebe za nabiranje semen. Delo, zvršeno od teh oseb, malo stoji. Kdor pa hoče seme kake rastline nabirati, mora prej rastlino in nje svojstva dobro poznati. Ker postaja pridelovanje krme vedno važnejše za naše kmetijske razmere, podajemo s pričujočim člankom pouk o nekaterih vrstah trav pojasnjujoč besede z dobrimi podobami. Omenjamo, da so navedene trave le del velike množice dobrih trav, in da hočemo ob priliki še druge trave popisati.

Svinjski rep (nemški Timotheusgras, latinski phleum pratense), podoba 28., spada med najboljše trave. Svinjski rep je pozna, malo občutljiva trava, ki daje mnogo krme, posebno dobro raste na namakanih travnikih in na travnikih, ki imajo mrzlo, šotasto zemljo. Za take zemlje je svinjski rep najboljša trava. Mlad pokošen je mehak, in živina ga rada je, če je pa naredil uže klasje, potem daje trdo seno, ki je le za konje. Sam za se ne preraste njive, zato naj se meša z drugimi primernimi travami ali z deteljo. Svinjski rep pomladi kmalu ozeleni, cvete pozno in zdrži več let.

Trpežna ljulika (nemški englisches Raygras, latinski lolium perenne), pod. 29., raste ob potih in na travnikih, koder jo je lahko spoznati na njenih sočnih, temnozelenih listih. Cvete od junija do av-

gusta, seme pa zori od srede julija naprej. Ta trava zdrži na njivi sicer le tri leta dobro, vendar jo zeló priporočajo, ker daje izvrstno krmo, bodi si zeleno ali posušeno. Trpežna ljulika zemljo gosto zarašča, zato med njo plevel ne more uspevati. Nje dobra lastnost je tudi ta, da jo je mogoče uže zgodaj spomladi kositi. Trpežno ljuliko rabijo tudi za napravljanje trate po vrtih.

Šopulja (nemški Fioringras, latinski agrostis stolonifera), pod. 30., raste na vsaki zemlji, posebno rada na vlažnih, šotastih tleh. Šopulja daje več košenj ter raste še pozno jeseni, zato je izvrstna za pozno pašo. Na suhi, slabi zemlji pa šopulja otrdi, da živali ne marajo za njo.

Travniška bilnica (nemški Wiesenschwingel, latinski festuca pratensis), pod. 31., je prav dobra travniška rastlina. Ta trava mnogo let zdrži in večkrat uže konci maja cvete. Travniška bilnica uspeva na srednje vlažni zemlji ter daje mnogo dobre krme. Kositi jo je najpozneje kadar cvete, ker pozneje izgubi redilnost.

Device Marije proso (nemški Zittergras, latinski briza media), pod. 32., je dobra trava za suhe lege. Vsled nje oblike jo je prav lahko spoznati.

Gospodarske novice.

* Za dobro, čez zimo ohranjeno sadje bil je odlikovan s srebrno kolajno na vrtnarski razstavi na Dunaji gospod Fr. Lenček, posestnik na Blanci in ud c. kr. kmetijske družbe kranjske. Gospod Lenček razstavil je našo domačo jabolčno sorto „dolenjsko (sevniško) voščenko“. Imeli smo priliko razstavljeno sadje na Dunaji videti in reči moramo, da je bilo Lenčkovo sadje med najlepšim.

* Enketa za osuševanje Ljubljanskega barja. Enketa veččakov, ki ima razsoditi, kateri način Pod-

hagskega za osuševanje barja naj bi se vzprijel, pričela se je 20. aprila ob 9. uri v magistratni dvorani v Ljubljani. Enketi predsedoval je dr. Kosler, navzoči so bili od poljedelskega ministerstva odposlani melioracijski inženier Eduard Markus, predsednik odboru za osuševanje barja g. Trtnik in v enketo po vladi poklicani in od raznih zastopov odposlani gg. deželna odbornika Detelja in Dežman, stavbeni svetnik Ziegler, inženier Lippert, nadinženier Stedry, deželni inženier Hrasky, stavbeni svetnik Potočnik, mestni inženier

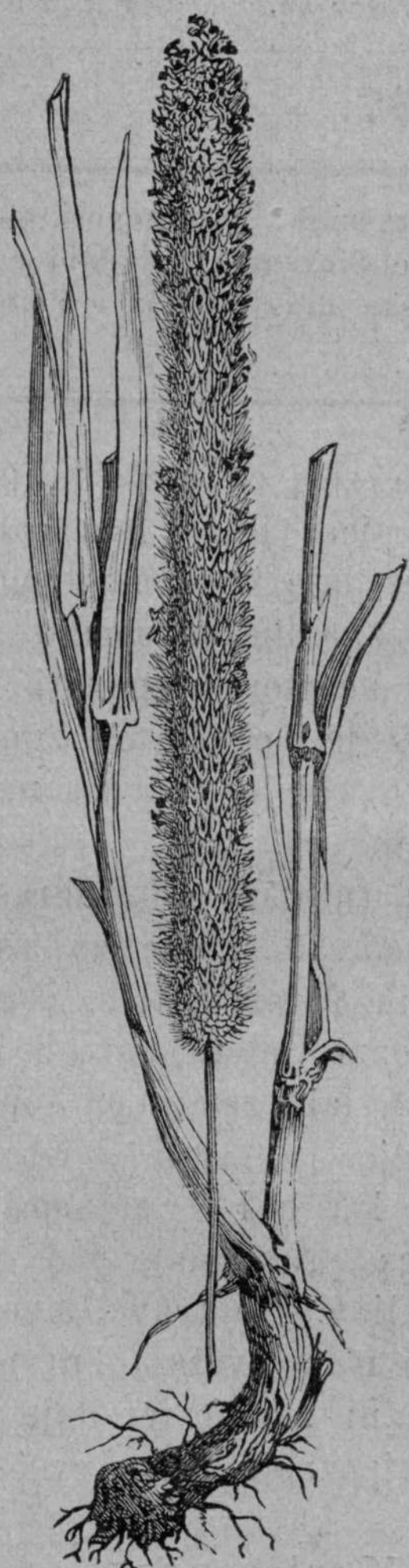
Duffe, posestnik Fran Kotnik z Vrda, glavni odbornik c. kr. kmetijske družbe Josip Lenarčič z Vrhnik in Peruzzi. Razgovarjali so se najbolje o vprašanji, ali naj se zvrši Podhagskega prvi načrt, da se množina vode odpelje po Gruberjevem kanalu, ali pa alternativni načrt, to je po Ljubljani, ki bi stal do

1,800.000 gld. Po obširni razpravi, o kateri bomo še natančneje poročali, izrekla se je enketa soglasno za alternativni projekt. Jako važen je ukrep enquete, da se stroški, katere je določil g. Podhagsky za urejenje Malega grabna, Ižice, Iške, za napravo zapornice pri Iški in pri Gradašči, za urejenje Šujce in Curnovega grabna v skupnem znesku 377.000 gl., iz skupnega proračuna izpusté ter v zmislu melioracijske postave z dne 30. junija 1884. l. uravnajo posamično.

Vse razprave bile so velike važnosti za Ljubljansko mesto, kakor tudi za barjane. Posebno zanimivo debato sprožil je g. Fran Kotnik z Vrda, predlagajoč, naj enketa izreče prošnjo, da c. kr. vlada, ki pobira vodno mitnino po Ljubljani na Vrhnik in v Ljubljani, skrbi tudi za to, da bode Ljubljana plovna. G. Lenarčič dodal je temu predlogu še to: Naj bi se država, ki pobira na Ljubljani mitnino, ne stori

pa ničesar za plovbo po tej reki, naprosila, da uvrsti Ljubljano mej državne reke. Konečno je določil se naslednji proračun za melioracijo ljubljanskega barja po alternativnem projektu g. Podhagskega: za uravnavo Ljubljane 973.600 gld., za uravnavo Gruberjevega kanala in za odpeljavo vodá z Golovca 435.000 gld.; za napravo zapornic pri Gradašči 4000 gld., vkupe 1,412.600 gld. Naposled izrekel je predsednik g. dr. Kosler melioracijskemu inženierju kmetijskega ministerstva g. Edvardu Markusu zahvalo na njegovem

izvrstnem sodelovanji pri enketi. G. Markus pa je odvrnil zahvalo na izvrstno delovanje enquete same in izrekel gorko željo, da bi, ako Bog da, zvršil se predloženi in sedaj nekoliko popravljene načrt v srečo in blagostanje prebivalcem barja in v veliko korist prebivalstvu glavnega mesta. Tudi načelnik odboru za osuševanje barja deželni uradnik gosp. Trtnik izrekel je vsem udom enquete, posebno gospodu Markusu, gorko zahvalo, kateri so navzočni pritrdili. Zborovanje enquete trajalo je

Podoba 28.

Podoba 29.

Podoba 30.

do vštetega dne 22. aprila.

* Goved muricedolske pasme, nakupljeno iz državne subvencije, prodajal bode glavni odbor c. kr. kmetijske družbe v četrtek 26. maja popoldne ob 3. uri pri „Bavarskem dvoru“ v Ljubljani. Prodaja govedi vršila se bode kakor po navadi, sicer bomo pa objavili v prihodnji številki pogoje za dražbo te govedi.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 38. Veliko, zobato kolo moje mlatilnice se je zlomilo. Kam naj dam mlatilnico popraviti? (Fr. Ž. v D. P.)